

Ritskrá dr. phil. Trausta Einarssonar prófessors (1907-1984) um vísindaleg efni

Æviágrip dr. Trausta Einarssonar má finna m.a. í minningargreinum í Jökli 35. árgangi og í Morgunblaðinu 2. ág. 1984, í Kennara- og Verkfræðingatölum og víðar. Þessi ritskrá er hér tekin upp úr Jökli 35 með litlum breytingum, en hún kom einnig að mestu í Skráum um rit háskólakennara og á stytta formi í 3. útgáfu Verkfræðingatals, 1981. Greinarnar eru eftir Trausta einan nema annars sé getið. Greinar á íslensku með enskum útdrætti eru auðkenndar (E). Sjá aftast um alþýðlegar smágreinar í Íslandsalmanakinu og um nokkur blaðaviðtöl. Sleppt er fjölrítuðum fyrirlestranótum úr Háskóla Íslands, og ritfregnum.

Leó Kristjánsson, í maí 2007

1931-1940

Um byggingu stjarnanna. Eimreiðin 37, 342-353, 1931.

Stjörnukíkir fyrir almenning. Alþýðublaðið 24. des. 1933.

Über die Möglichkeit fortlaufender Koronabeobachtungen. Zeitschr. Astrophysik 8(3), 208-224, 1934. Doktorsritgerð, einnig birt sem Veröff. Universitäts-Sternwarte Göttingen Nr. 39, bls. (162)-(178) í Band 3.

Litrófin og þýðing þeirra fyrir rannsóknir á sólinni. Tímarit VFÍ 20, 31-40 + litmynd, 1935.

Appendix I, í "On the last eruptions on Vatnajökull" eftir Jóhannes Áskelsson. Vísindafél. Íslendinga, Rit 18, bls. 44-47, 1936.

Hinar flóknu gátur hveranna. Morgunblaðið 26. nóv. og 3. des. 1937.

Tunglið. Náttúrufræðingurinn 7, 81-90, 1937.

Über eine Beziehung zwischen heissen Quellen und Gängen in der isländischen Basaltformation. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 1(2), 135-145, 1937.

Magnetische Störungen an Basaltgängen. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 1(2), 146-148, 1937.

Über die neuen Eruptionen des Geysir in Haukadalur. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 1(2), 149-166, 1937.

Enn um hverarannsóknirnar. Morgunblaðið 4. mars 1938.

Geysir í Haukadal. Tímarit VFÍ 23, 53-56, 1938.

Nokkur almenn orð um jarðhita. Tímarit VFÍ 23, 57-60, 1938.

Antwort auf S.L. Tuxens Kritik. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 1(3), 194-200, 1940.

Er nauðsynlegt að endurskoða jarðmyndunarsögu Íslands ? Náttúrufræðingurinn 10, 35-43, 1940.

Myndun Íslands. Náttúrufræðingurinn 10, 140-149, 1940.

1941- 1950

Gabbró í nánd við Akureyri. Íslendingur, Ak. 7. nóv. 1941.

Um möguleika til öflunar neyzluvatns í Vestmannaeyjum. Tímarit VFÍ 26, 51-52, 1941.

Um hverarannsóknir dr. Þorkels Þorkelssonar. Tímarit VFÍ 26, 52-59, 1941.

Über das Wesen der heissen Quellen Islands. Vísindafél. Íslendinga, Rit 26, 91 bls., 1942.

Glerárdalur. Ferðir 3(1), 1-10, 1942.

Nokkrar athugasemdir (um jarðhitarannsóknir). Tímarit VFÍ 28, 4-6, 1943.

Über die Geologie der Westmännerinseln. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 2(2), 175-188, 1943.

Ágrip af stjörnufræði handa menntaskólum. Fjölrít, 60 bls., 1944.

(Þýð.) Fimm greinar um himingeiminn, í safnritinu Undur veraldar, bls. 41-80. Mál og menning, Rvk. 1945.

Origin of the Basic Tuffs of Iceland. Acta Nat. Isl. I(1), 75 bls. + 3 myndasíður, 1946.

Verður móbergið hagnýtt ? Tímarit VFÍ 31, 45-46, 1946.

Móbergið og uppruni þess. Náttúrufræðingurinn 16, 97-110, 1946.

Afstaða láðs og lagar á síðustu árpúsundum. Skírnir 120, 163-201, 1946.

Kjarnorkan og vald mannsins yfir efninu. Náttúrufræðingurinn 17, 145-159, 1947.

Bergmyndanasaga Vestmannaeyja. Árbók Ferðafél. Ísl. 1948, 131-157 (Ath.: þar af er á bls. 140-146 skrifleg álitserð Sigurðar Þórarinssonar um gjóskulög).

Hverfjall og Hrossaborg. Náttúrufræðingurinn 18, 113-121, 1948 (E).

Tveir nýir fundarstaðir lífrænna leifa í jarðlögum. Náttúrufræðingurinn 18, 38-40, 1948.

Hekluloft eða bensínstýbba ? Morgunblaðið 9. sept. 1948.

Míning: Steinþór Sigurðsson. Árbók H.Í. 1948, 84-88.

Gos Geysis í Haukadal. Náttúrufræðingurinn 19, 20-26, 1949.

Landsigskenningin. Lesbók Morgunbl. 80-82 og 162, 1949.

Rate of production of material during the eruption. The Eruption of Hekla 1947-1948, IV(2), 18 bls. Vísindafélag Íslendinga, Rvk. 1949.

The flowing lava. Studies on its main physical and chemical characteristics. Sama ritröð II(2), 70 bls. og 8 myndasíður, 1949.

A study of the earliest photographs of the eruption. Sama ritröð II(2), 15 bls. og 14 myndasíður, 1950.

Chemical analyses and differentiation of Hekla's magma. Sama ritröð IV(4), 34 bls., 1950.

The basic mechanism of volcanic eruptions and the ultimate causes of volcanism. Sama ritröð IV(5), 30 bls., 1950.

Hafisinn. Náttúrufræðingurinn 20, 36-48, 1950.

Rannsóknir á Heklugosinu í sjerstöku fræðiriti. Morgunblaðið 15. nóv. 1950. (Ath.: hér er átt við ritröð Vísindafélagsins um Heklugosið 1947-1948, sem Trausti Einarsson ritstýrði ásamt Guðmundi Kjartanssyni og Sigurði Þórarinssyni).

1951-1960

T.E., Þorbjörn Sigurgeirsson og Gunnar Böðvarsson: The French-Icelandic gravity measurements in southern Iceland in 1950. Vísindafélag Íslendinga, Greinar III.1, 35-52 + kort, 1951. Þýðing á þessari grein birtist á bls. 19-24 í fjölritaðri bráðabirgðaskýrslu um mælingar leiðangursins útg. í des. 1952: Expéditions polaires françaises. Travaux en Islande 1950-51. Rapports préliminaires t. 18: Série scientifique. Skýrslan var alls 55 bls. auk ljósmynda og korta.

Skýrsla um rannsóknir á jarðhita í Hengli, Hveragerði og nágrenni árin 1947-1949. Tímarit VFÍ 36, 49-60, 1951 (E).

Smájökklar við Flateyjardal. Þrándarjökull. Jökull 1, 15-16, 1951.

Studies of the mechanism of explosive activity in the Hekla eruption. The Eruption of Hekla 1947-1948, V(2), 54 bls. og 6 myndasíður. Vísindafél. Íslendinga, Rvk. 1951.

Formálsorð, bls. 5-8, í : Uppruni og eðli alheimsins eftir Fred Hoyle (þýðandi og útgefandi: Hjörtur Halldórsson), Rvk. 1951.

Jökulfarg og landsig. Jökull 2, 25-26, 1952 (E).

Depression of the Earth's crust under glacier load. Jökull 3, 2-5, 1953.

Athugasemdir við rannsókn Sigurðar Þórarinssonar á myndun Hverfjalls. Náttúrufræðingurinn 23, 151-169, 1953 (E).

Sólmyrkvinn er mikilfengleg sjón. Morgunblaðið 29. júní 1954.

A Survey of Gravity in Iceland. Vísindafél. Íslendinga, Rit 30, 22 bls. og 15 kort, 1954.

T.E. og Þorbjörn Sigurgeirsson: Rock magnetism in Iceland. Nature 175, 892, 1955.

Hiti pólhafanna á fyrri jarðöldum. Náttúrufræðingurinn 25, 47-49, 1955.

Þyngdarmælingar á Íslandi. Náttúrufræðingurinn 25, 133-147, 1955.

Geysir í Haukadal. Morgunblaðið 25. ágúst, 1955.

Þensla alheimsins. Náttúrufræðingurinn 26, 49-50, 1956.

Tilbúnir demantar og ástand í dýpri lögum jarðar. Náttúrufræðingurinn 26, 93-96, 1956.

Der Paläomagnetismus der isländischen Basalte und seine stratigraphische Bedeutung. Neues Jahrb. Geol. Paläontol. Monatsh. 159-175, 1957.

Über den Wert alter Sedimente für paläomagnetische Zwecke. Sama rit, 193-195, 1957.

Magneto-geological mapping in Iceland with the use of the compass. Advances in Physics (Phil Mag. Suppl.) 6, 232-239, 1957.

Minning: Ólafur Daníelsson. Morgunblaðið 17. des. 1957.

A Survey of the Area Tjörnes-Bárðardalur. Vísindafél. Íslendinga, Rit 32, 62 bls., 1958.

Landslag á Skagafjallgarði, myndun þess og aldur. Náttúrufræðingurinn 28, 1-25, 1958 (E).

Hugmyndir manna um alheiminn fyrr og nú. Í: Vísindi nútímans, bls. 27-51. Hlaðbúð, Rvk. 1958.

Segulmagn jarðar og annarra himinhnatta. Almanak Þjóðvinafél. 85, 25-43, 1959.

Jarðeldasvæði um norðanverðan Skagafjörð. Aldursákvörðun á landslagi á Mið-Norðurlandi. Náttúrufræðingurinn 29, 113-133, 1959 (E).

Studies of the Pleistocene in Eyjafjörður, middle Northern Iceland. Vísindafél. Íslendinga, Rit 33, 62 bls., 1959.

Hvað þýðir Baula? Náttúrufræðingurinn 29, 233-234, 1959.

The plateau basalt areas in Iceland. Kafli í: On the Geology and Geophysics of Iceland. Guide to Excursion A2. Internat. Geol. Congr. Copenhagen, 5 – 20, 1959.

The plateau basalt areas in Iceland with special reference to the Western area. Kafli í: On the Geology and Geomorphology of Iceland. Guide to Excursion E.I.1. Internat. Geogr. Congr. Copenhagen, 135-139, 1959. Ritið var einnig prentað í Geograf. Ann. 41(2-3), 135-169.

Das Meeresniveau an den Küsten Islands in postglazialer Zeit. Neues Jahrb. Geol. Paläontol. Monatsh. 1960, 449-473.

Jarðfræðirannsóknir nokkurra erlendra manna hér á landi hin síðari ár. Náttúrufræðingurinn 30, 46-49, 1960.

1961-1970

Upphaf Íslands og blágrýtismyndunin. Í: Náttúra Íslands, bls. 11-29. Almenna bókafélagið, Reykjavík 1961. Endurprentað óbreytt í 2. útgáfu 1981, bls. 11-28.

Nokkur orð um sumaraukagreinina í Íslendingabók. Skírnir 135, 171-174, 1961.

Geysir og Geysisgos. Árbók Ferðafélags Íslands 1961, 73-77.

Íslaust svæði á Austurlandi á síðustu ísöld. Náttúrufræðingurinn 32, 25-31, 1962 (E). Nokkur orð um íslaus svæði. Sama rit, 93-94, 1962.

Leifur Ásgeirsson og T.E.: Um flóðatöflurnar í Þjóðvinafélagsalmanakinu. Morgunblaðið 13. des. 1962.

Upper Tertiary and Pleistocene Rocks in Iceland. Vísindafél. Íslendinga, Rit 36, 197 bls. og 5 kort, 1962.

Nokkur drög að jarðsögu sjávarbotnsins kringum Ísland. Náttúrufræðingurinn 32, 155-175, 1962 (E).

Í gjánum felst oft engin gliðnun. Morgunblaðið 21. jan. 1962.

(Ritd.) Skeldýrafána Íslands, eftir Ingimar Óskarsson. Morgunblaðið 17. nóv. 1962.

Some chapters of the Tertiary history of Iceland. Í: North Atlantic Biota and their History (ritstj. Áskell og Doris Löve), bls. 1-9. Pergamon Press, London 1963.

Some new observations of the Breiðavík deposits in Tjörnes. Jökull 13, 1-9, 1963.

Ágrip af jarðfræði og jarðeðlisfræði. 2. útg. fjölrít, 97 bls., 1963.

Firðir og flóar og fornar brotalamir. Tímarit VFÍ 48, 33-39, 1963 (E).

Vesturfærsla Grænlands og forsaga Íslandssvæðisins. Tímarit VFÍ 48, 40-47, 1963 (E).

Geysir í Haukadal, leiðarvísir, 28 bls. í litlu broti. Geysisnefnd, Rvk., 1964.

On the question of late-Tertiary or Quaternary land connections across the North Atlantic and the dispersal of biota in that area. J. Ecol. 52, 617-625, 1964.

The ring-mountains Hverfjall, Lúdent and Hrossaborg in Northern Iceland. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 4(1), 1-28, 1965.

Submarine volcanic breccia in the area south of Tjörnes. Sama rit, 29-47 + 1 kort, 1965.

On the geology of Stapafell-Súlur and the surrounding area. Sama rit, 49-76, 1965.

Athugasemd um byggingamál Náttúrugripasafnsins. Morgunblaðið 27. júní 1965.

Efning Háskólabókasafnsins. Stúdentablaðið 42(1), 9-10, 1965.

Suðurströnd Íslands og myndunarsaga hennar. Tímarit VFÍ 51, 1-18, 1966.

Um orsakir jarðhitans. Tímarit VFÍ 51, 23-32, 1966.

Studies of temperature, viscosity, density and some types of materials produced in the Surtsey eruption. Surtsey Res. Progr. Report II, 163-180, 1966 (fjölrit).

Late- and postglacial rise in Iceland and subcrustal viscosity. Jökull 16, 157-166, 1966.

Some aspects of subglacial eruptions. Jökull 16, 167-174, 1966.

Myndunarsaga Landeyja og nokkur atriði byggðasögunnar. Saga 5, 309-328, 1967.

T.E. og Þorsteinn Sæmundsson: Þrjú fylgiskjöl með stjórnarfrumvarpi til laga um tímareikning á Íslandi. I. Um breytingu á íslenskum tíma. II. Birtutími í Reykjavík og

Akureyri um miðjan hvern mánuð með hálf tíma nákvæmni. III. Tímaskipting jarðarinnar. Alþingistíðindi A, 1967, bls. 1182-1186.

Early history of the Scandic area and some chapters of the geology of Iceland. Í: Iceland and Mid-Ocean Ridges (ritstj. Sveinbjörn Björnsson). Vísindafél. Íslendinga, Rit 38, 13-31, 1967.

Subcrustal viscosity in Iceland. Sama rit, 109-110, 1967.

The Iceland fracture system and the inferred causal stress field. Sama rit, 128-141, 1967.

Submarine ridges as an effect of stress fields. J. Geophys. Res. 73, 7561-7576, 1968.

Hvernig fann Þorsteinn surtur lengd ársins ? Saga 6, 139-142, 1968.

Um gildi eðlisfræði og stærðfræði fyrir jarðfræði, og um rannsóknir og kennslustörf. Náttúrufræðingurinn 38, 76-83, 1968.

Landrekskenningin. Almanak Þjóðvinafél. 95, 122-129, 1969.

Inngangsorð. Í: Hafsinn, 17-19. Almenna bókafélagið, Reykjavík, 1969. Ensk þýðing í Jökli 19, 1.

Hafsinn í Norður-Íshafi og Norðurhafi. Sama rit, 50-69, 1969. Enskur útdráttur í Jökli 19, 2-6.

Um veðurfarssveiflur og hugsanlegar orsakir þeirra. Sama rit, 415-433, 1969. Enskur útdráttur í Jökli 19, 104-106.

Röksemdir gegn samnorrænni eldfjallastöð á Íslandi. Morgunblaðið 13. ágúst 1969.

Uppruni tungls og innri gerð. Lesbók Morgunbl. bls. 4-5, 16. júlí 1969.

Breytingar á lengd dags og mánaðar á liðnum jarðöldum. Almanak Þjóðvinafél. 96, 146-155, 1970.

Yfirlit yfir jarðsögu Vestmannaeyja. Náttúrufræðingurinn 40, 97-120 (E), 1970.

Fjörumór á Garðskaga. Náttúrufræðingurinn 40, 134-135, 1970.

Nokkur atriði varðandi fund Íslands, siglingar og landnám. Saga 8, 43-64, 1970.

T.E. ásamt öðrum í Landgrunnsnefnd Rannsóknaráðs: Rannsóknir á landgrunni Íslands. Skýrsla Landgrunnsnefndar til Rannsóknaráðs ríkisins, RR-70-5, 64 + 64 bls., fjölrítuð 1970.

1971-1982

Alþjóðleg hafisráðstefna í Reykjavík 10.-13. maí 1971. Jökull 21, 71-72, 1971.

Magnetic polarity groups in the Fljótsdalsheiði area, including Gilsá. Jökull 21, 53-58, 1971.

Eðlisþættir jarðarinnar og jarðsaga Íslands. Almenna bókafélagið, Rvk., 267 bls., 1972.

R.L. Wilson, N.D. Watkins, T.E., Þorbjörn Sigurgeirsson, S.E. Haggerty, P.J. Smith, P. Dagley og A. McCormack: Palaeomagnetism of ten lava sequences from South-Western Iceland. Geophys. J. Royal Astron. Soc. 29, 459-471, 1972.

Merkar jarðfræðilegar heimildir á ströndinni frá Örfirisey til Korpúlfsstaða. Morgunblaðið 27. febrúar 1972.

Minning. Guðmundur Kjartansson. Morgunblaðið 22. apríl 1972.

Sea currents, ice drift, and ice composition in the East Greenland current. Í: Sea Ice (Conference Proceedings), bls. 23-32. Rannsóknaráð ríkisins, Rvk. 1972.

Several problems in radiometric dating. Jökull 25, 15-33, 1975.

Upper Pleistocene volcanism and tectonism in the southern part of the median active zone of Iceland. Problems in Geology and Geophysics, Part I. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 5, 119-159, 1976.

Sprengisandsvegur og örlög hans. Saga 14, 69-88, 1976.

Stjörnuhröp og vígahnettir. Morgunblaðið 4. ágúst 1976.

Tilgáta um orsök hamfarahlaupsins í Jökulsá á Fjöllum og um jarðvísindalega þýðingu þessa mikla hlaups. Jökull 26, 61-64, 1976.

Orsakir ísalda og leið til að koma í veg fyrir þær. Morgunblaðið 21. júlí 1976.

Problems in Geology and Geophysics, Part II. Vísindafél. Íslendinga, Greinar 6, 139 bls., 1977.

Vatnsþrýstingur í lóðréttum sprungum og gjám. Tímarit VFÍ 63, 17-25, 1978 (E).

Notkun eðlisfræði jarðar við lausn nokkurra jarðfræðilegra vandamála. Tímarit VFÍ 63, 88-94, 1978 (E).

Mývatnseldar á 18. öld og eldsumbrot við Kröfluvirkjun. Tímarit VFÍ 65, 53-59, 1980.

Eldvirkni og úrkomuskeið hér á landi. Tímarit VFÍ 67, 53-57, 1982.

Nokkrar smágreinar í Íslandsalmanakinu 1952-63, sem voru að mestu samdar af Trausta Einarssyni (skv. munnlegum uppl. frá Leifi Ásgeirssyni, okt. 1984)

Saga almanaksins (1952, endurbirt í Lesbók Morgunbl. 27. jan. 1952)
Sólmyrkvar á Íslandi frá 700-1800 e.Kr. (1953, 22)
Almyrkvi á sólu 1954 (1954, 22-23)
Aldur heimsins (1955, 22-23)
Útvarpsbylgjur utan úr himingeimnum (1956, 21-23)
Staðarákvörðun á jörðinni (1957, 21-23)
Nýjar aðferðir við nákvæmstu tímamælingar. Páskar og þorratungl (1958, 21-23)
Gervitungl (1959, 21-23)
Geimgeislar (1960, 22-23)
Um nokkur atriði úr tímatali (1961, 22-24)
Birta og vaka (1962, 22-23)
Sólmyrkvinn 20. júlí 1963 (1963, 22-23).

Nokkur viðtöl við Trausta Einarsson í blöðum, og fréttir tengdar rannsóknum hans. Upptalningin er ekki tæmandi.

Rannsóknaför til Vatnajökuls. Frétt og viðtal í Morgunblaðinu 21. maí og 4. júní 1935.

Geysir. Frétt í Morgunblaðinu 5. júní 1935. Viðtal í Vísi 30. júlí og í Tímanum 31. júlí.

Basalt"gangar" jarðlaganna leiða heita vatnið til yfirborðsins. Viðtal í Morgunblaðinu 24. sept. 1937.

Rannsókn basaltlaganna og eðli jarðhitans. Viðtal í Morgunblaðinu 15. júlí 1943.

Viðtal um fundarstaði steingervinga í Vísi 8. ágúst 1948.

Fámennar þjóðir gera meiri kröfur til menntunar. Viðtal í Morgunblaðinu 21. okt. 1952.

Með jarðfræðilegri kortlagningu landsins leggjum við fram skerf til almennra vísinda. Viðtal í Morgunblaðinu 25. nóv. 1956.

Öskjugosið einkennandi fyrir íslensk gos. Frétt og viðtöl í Morgunblaðinu 5. nóv. 1961.

Svar við spurningu: Hvað er hægt að gera til að efla íslensk raunvísindi ? Morgunblaðið 21. jan. 1965.

20 ár frá Heklugosi. Viðtöl í Morgunblaðinu 29. mars 1967.

Stapakeningin fær yfirleitt ekki staðizt. Viðtal í Morgunblaðinu 3. september 1967.